

ДО

ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАУЧНОТО ЖУРИ

определено със заповед N 890/07.10.2020г.

на Ректора на СА „Д.А.Ценов“ – Свищов

С Т А Н О В И Щ Е

по процедура за придобиване на ОНС „Доктор“ в СА „Д.А.Ценов“ – Свищов

Изготвил становището: доц. д-р Павлина Петкова Димитрова, ВУАРР, катедра „Икономика и финанси“, научна специалност „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанска дейност“.

Автор на дисертационния труд: Вера Тодорова Трендафилова, задочен докторант към катедра „Счетоводна отчетност“, D020114120.

Тема на дисертационния труд: “Концепции и модели за определяне и отчитане на дохода на предприятието“

I. Общо представяне на дисертационния труд.

Изследван обект в дисертационния труд са концептуалните подходи и модели при определяне на дохода и финансовия резултат на предприятието .

Предмет на изследването, коректно определен в дисертацията, са постановките в различните концепции и модели за дохода и печалбата, които са практико-приложни.

Докторантът показва задълбочено познаване на обекта и предмета на изследване.

Както цел се откроява осветляване от научна гледна точка на теоретичните, методологични и практически аспекти на определянето и отчитането на дохода /финансовите резултати/ и аргументирано представяне на иновативни подходи за определянето и отчитането им.

Докторантът си поставя за решаване 8 задачи, във връзка с постигане на целта, които могат да бъдат обобщени така:

- В теоретичен аспект -изследване на понятийния апарат, базовите концепции за икономическата същност на дохода, извеждане на взаимовръзката между капитал и доход, както и разглеждане на счетоводните принципи като фундамент за определяне на финансовия резултат ;
- В методологичен аспект -изследване на основните счетоводни модели, предимно в англосаксонската литература като се прави опит за адаптиране на тези модели към нашата счетоводна практика;
- В практико-приложен аспект - емпирично изследване на концепциите за моделиране и отчитане на финансовите резултати и апробиране на модел за отчитането им;

Задачите са изпълнени изцяло. Изследователската теза, заедно с другите компоненти на Увода са посочени прецизно.

Отделено е внимание на методическия инструментариум.

Разработката се състои от 236 стандартни страници, от които 229 страници основен текст и 7 страници библиография. Приложения липсват.

Обемът отговаря изцяло на изискуемия обем на подобен род разработки.

Литературата включва 43 източника на английски език, 1 на френски език, а останалите на български език. Общийят брой е 62 като в т.ч. се включват речници и нормативна литература. Ползването на разнообразни чуждестранни източници е един голям плюс не само относно настоящата разработка, но и за бъдещето развитие на докторанта. По-удачно обаче е да се номерира представената библиографска справка.

Структура: в структурно отношение се открояват 3 глави, логически обвързани и обемно балансираны, както и увод, заключение и библиографска справка.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд.

Темата на разработката се отличава с актуалност и значимост, поради факта, че доходите на предприятието засягат не само самата отчетна единица, но и значима част от обществото - инвеститори, данъчни органи, персонал и т.н. Докторантката заслужава адмирации за цялостната ѝ разработка, чрез която систематизира и представя

концепциите и моделите за дохода, слабо познати у нас. Авторовият подход представя успешно теоретичните съждения и практико-приложни резултати в изследваната област .

Уводът набляга на всички значими въпроси – цел, предмет, обект, задачи, методически инструментариум. Убедено е представена тезата,че познаването на концепциите и моделите при определяне на дохода довеждат по нарастване полезнотта на информацията във финансовите отчети, което е предпоставка за вземането на ключови решения от потребителите на тези отчети.

В първа глава високо може да бъде оценен извършеният етнологичен анализ на понятията, както и анализа на концептуалните проявления на дохода, и връзката капитал-доход.

Във втора глава акцентът е поставен върху трите основни концептуални модела за определяне на дохода на предприятието,като е подчертано, че практически-приложим остава традиционният начин.

В трета глава е представено емпирично проучване базирано на онлайн анкетиране чрез използване на платформата QuestionPro. Ключов резултат е, че “профессионалната общност в България не е запозната с разработените в световната счетоводната литература концептуални модели на счетоводно отчитане – върховенство на финансовия резултат и върховенство на активите”. В този контекст има какво още да се желае относно придобиване на знания в теоретичен аспект от българските счетоводители. Подчертава се и авторово мнение за финансовите резултати от минали години - те не следва да се представят разделено на печалби и загуби, тъй като това би противоречало на единната монолитна същност на собствения капитал. Умело са обобщени, синтезирани и систематизирани приложените методики с определена логическа последователност.

Заключението представя основните изводи вследствие извършеното изследване в теоретически и в практико-приложен аспект.

В изложението са представени достатъчен брой фигури - 55 и 15 таблици за онаглеждаване на текста.

Авторефератът е изгответ коректно в необходимия обем като е представено синтезирано съдържанието на дисертацията.

Дисертацията е издържана в граматическо и стилово отношение, използван е богат методически инструментариум.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд.

Приемам приносите, определени от докторантката като пет.

Изследването от гносеологическа гледна точка на понятията печалба, загуба, доход, нетен доход и изследването на финансовите резултати в светлината на доктрината за върховенство на активите, както и финансата концепция за поддържане на капитала дообогатяват съществено счетоводната теория.

Подходът при разглеждането на концептуалните модели за определяне на дохода подчертават задълбочените познания на авторката в тази насока. В исторически план е проследена еволюцията на счетоводните принципи в контекста на обществено-икономическото развитие на обществото, и на счетоводството в частност. Анализирана е успешно концептуалната база и понятия, свързани с нея като „принцип“, „конвенция“, „доктрина“, „правило“ и др..

Емпиричното изследване допълва съществено практико-приложната страна на проблема. Разработено е предложение за счетоводно отчитане в контекста на модела за алтернативните мерни бази. Откроени са предимствата и недостатъците от използването на различните модели за определяне на дохода. Визуализиран е счетоводен модел за финансовите резултати.

Отбеляните приносни моменти обогатяват съществуващите знания в изследваната област.

IV. Въпроси по дисертационния труд.

Към дисертацията могат да бъдат отправени препоръки от гл.т. на цитиране на източниците - така напр. не е ясен източника на формулите на с.104, нито източника на голям обем таблици.

С цел доизясняване на разработката може да бъде поставен следния въпрос:

1. Налице ли е информация какъв е относителният дял на предприятията използващи икономическия модел на дохода за аналитични цели, поради факта, че е трудно приложим като счетоводна концепция (с.109)?

V. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение.

Докторантът Вера Тодорова Трендафилова представя самостоятелно, завършено и оригинално научно изследване. Успешно са изпълнени целите и задачите на изследването.

Независимо от някои критични бележеки, гореизложеното ми дава основание да изразя становище, че дисертационният труд отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и да гласувам положително за присъждане на образователната и научна степен „ДОКТОР“ на Вера Трендафилова.

05.11.2020

Изготвил становището

(доц.д-р Павлина Димитрова)